

MEDUNARODNI KULTURNOPOVIJESNI SIMPOZIJ »MOGERSDORF 1985.«

U Kőszegu, povijesnom gradiću na krajnjem zapadnom dijelu NR Mađarske, održan je od 1. do 5. srpnja 1985. šesnaesti po redu kulturnopovijesni simpozij »Mogersdorf«. Inače, Kőszeg je po četvrti put bio domaćin ovog simpozija: prvi je održan 1972. (tema »Razvoj i značenje gradova i tržišta u panonskom prostoru od XVI do XIX stoljeća«), drugi 1976. (tema »Školstvo i obrazovanje na panonskom području do 1918. s posebnim obzirom na više školstvo«), treći 1980. (tema »Različite kulturne tendencije u panonskom prostoru između dva svjetska rata«) i ovaj četvrti 1985. s temom »Država i društvo u panonskom prostoru između dva svjetska rata«. Organizator je bio Savjet županije Vas, koja, kao što je poznato, zajedno s austrijskim pokrajinama Gradišćem i Štajerskom, te republikama SR Slovenijom i SR Hrvatskom, tradicionalno svake godine u isto vrijeme (početkom srpnja) okuplja historičare, kulturne radnike i umjetnike da bi na ovom simpoziju raspravljali o različitim temama: kako onim kojima ih povezuje njihova često isprepletana i zajednička prošlost tako i onima kojima se potiče raznovrsna i konstruktivna znanstvena i kulturna suradnja. Valja istaknuti da je simpozij »Mogersdorf« jedan od rijetkih međunarodnih regionalnih povijesnih skupova koji je uspio održati relativno dug vremenski kontinuitet. Da je tako, uvelike treba zahvaliti organizatorima, napose pojedincima koji ulažu mnogo napora, vremena i dobre volje kako bi se osigurale pretpostavke za produžetak ove aktivnosti i ugled ovog simpozija. Posebnu vrijednost simpoziju »Mogersdorf« daju publikacije, točnije zbornici radova prezentiranih na simpoziju, a koje organizatori tiskaju pod istim naslovom. Danas već postoji čitava mala biblioteka takvih zbornika. Stoga se nameće potreba da se izradi bibliografija radova simpozija »Mogersdorf« i dá cjelovita ocjena rada i njegove uloge u historiografiji. Na žalost, ovaj simpozij nije u našim znanstvenim publikacijama ni sustavno registriran i prikazan, a kamoli ozbiljnije ocijenjen.

Ukratko o simpoziju »Mogersdorf '85« u Kőszegu:

Uvodni referat u povijesnom dijelu simpozija podnio je član Mađarske akademije znanosti, historičar iz Budimpešte György Ránki pod naslovom »Izmijenjene uloge modernih država u Srednjoistočnoj Evropi između dva rata«. Opisujući karakter i strukturu državnih sustava u Srednjoistočnoj Evropi, upozorio je na različitosti uloga ovih država između dva rata.

Arnold Suppan iz Beča govorio je o državi i društvu u panonskom prostoru između dva rata. Izvanrednom poredbenom analizom i obiljem kvantitativnih podataka predočio je kako je s jedne strane funkcionirala država, te kako je s druge strane izgledala socijalna struktura društva u Austriji, Jugoslaviji i Mađarskoj.

Péter Sipos iz Budimpešte govorio je o temi »Država i radnički pokret u Mađarskoj između dva rata« pri čemu je analizirao stanje naslijeđeno iz doba

feudalizma, razdoblje nastanka kontrarevolucije, radničkog pokreta od 1922. do 1939. i razdoblje drugog svjetskog rata.

Iz ove skupine referata o radničkom pokretu ističu se referati D. Plećaša iz Osijeka »Represivne mjere državnih organa prema radničkom pokretu u Hrvatskoj 1919—1941« i Franca Filipiča iz Maribora »Odnos radničkog pokreta u Sloveniji prema državi i društvu«.

U Plećaševu referatu kronološkim slijedom iznose se podaci, analize i ocjene svih oblika represivnih mjera koje su državni organi primjenjivali protiv radničkog pokreta i KPJ u Hrvatskoj u međuratnom razdoblju.

Treći dan rada simpozija bio je posvećen temama koje su obrađivale državopravna pitanja toga razdoblja. O toj temi referate su održali J. Perovšek iz Ljubljane: »Autonomija slovenskog naroda u Državi Srba, Hrvata i Slovenaca 1918. godine«; W. Mantl iz Graza: »Razvoj ustava kao problem novonastale austrijske države« i H. Matković iz Zagreba: »Pitanje uređenja jugoslavenske države u programima i političkoj akciji hrvatskih političkih stranaka 1918—1921«. Koncizno i veoma pregledno Matković je izložio karakter stranačkog sustava u novostvorenoj jugoslavenskoj državi, mozaik političkih snaga u Hrvatskoj, njihovo reagiranje prema pitanju uređenja nove države, stav KPJ prema istom pitanju, donošenje ustava, te razdoblje nakon donošenja Vidovdanškog ustava 1921.

Referate na simpoziju podnijeli su još A. Ableitinger iz Graza: »Nemoć austrijske države u sukobima s organizacijama vojnog karaktera«; Roland Wider iz Željeznog »Jezik i sukobi. Elementi političke kulture u Gradišću za vrijeme Prve republike«, te J. Vonyó iz Pečuha: »Vladajuća partija i državna administracija u Prekodunavlju u vrijeme totalnih tendencija«.

Rezimiranje rezultata i zaključci uslijedili su posljednjeg dana simpozija. U ime delegacije iz SR Hrvatske koju je predvodio predsjednik Saveza povijesnih društava Hrvatske prof. dr Ivan Kampuš, zaključnu riječ i ocjenu simpozija iznijela je dr Cvetka Knapič-Krhen iz Zagreba.

U sklopu kulturno-umjetničkog programa simpozija organizatori su priredili nekoliko veoma uspješnih manifestacija: likovnu izložbu, koncert djela G. F. Händela, međunarodnu folklornu večer uz nastup ansambala iz svih pet zemalja sudionica simpozija, te poludnevni izlet u Nagycenk, Fertőd i Šopron. Na kraju valja spomenuti radnu i drugarsku atmosferu te besprijekornu organizaciju, za što su svakako zaslužni organizatori ovog simpozija.¹

¹ O simpoziju »Mogersdorf« pisali su: Lj. Racko, Internacionalni kulturno-povijesni simpozij Mogersdorf 1970—75. Historijski zbornik XXVII—XXVIII 1974—75, 380—385; B. Boban, Internacionalni kulturnopovijesni simpozij »Mogersdorf 1979«. Radovi 13, 1980, 234—236; I. Kampuš, Suradnja Saveza povijesnih društava Hrvatske u okviru Međunarodnog kulturnopovijesnog simpozija Mogersdorf. Symposium Mogersdorf, sv. 11, Eisenstadt 1981, 67—71; D. Pavličević, Međunarodni kulturnopovijesni simpozij Mogersdorf 1982. Historijski zbornik XXXV 1982, 327—331; B. Vranješ-Soljan, Međunarodni kulturnopovijesni simpozij Mogersdorf. Radovi 15, 1982, 245—249; B. Boban, Međunarodni kulturnopovijesni simpozij »Mogersdorf '83«. Radovi 16, 1984, 331—335; D. Pavličević, Međunarodni kulturnopovijesni simpozij »Mogersdorf 1985«. Radovi 18, 1985, 291—292.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Savez povijesnih društava Hrvatske

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb
Ivan KAMPUŠ, Zagreb
Tomislav RAUKAR, Zagreb
Petar STRČIĆ, Zagreb

Bernard STULLI, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

LEKTOR

i

KOREKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Savez povijesnih društava Hrvatske
Zagreb, Filozofski fakultet, Ul. Đure Salaja 3

Časopis izlazi jednom godišnje

Pretplate i narudžbe šaljite na adresu:

Savez povijesnih društava Hrvatske, Zagreb, Krčka 1

Cijena ovog broja iznosi 1000 din.

Izdavanje časopisa sufinancira

Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SRH — VII.
Tisak Štamparskog zavoda »Ognjen Prica« u Zagrebu — svibanj 1986.